

Tadeusz Marszał*

ZAGOSPODAROWANIE SZADKU W OPINII RADNYCH**

W nawiązaniu do artykułu *Zagospodarowanie Szadku w opinii mieszkańców* oraz ankiety na temat zagospodarowania i stanu środowiska miasta odrębnie została przeprowadzona analiza odpowiedzi udzielonych przez radnych szadkowskich. Ankieta kierowana do działaczy samorządowych, choć zawierała taki sam zestaw pytań jak w przypadku ogółu mieszkańców, to jednak do jej wyników i wniosków płynące z odpowiedzi należy podejść w nieco inny sposób. Związane jest to między innymi z małą liczebnością badanej zbiorowości radnych i nieco inną perspektywą 'odbioru rzeczywistości szadkowskiej'. Ponadto formułowana przez radnych ocena najbliższego otoczenia daje bardzo wycinkowy i niepełny obraz miasta, gdyż ta grupa respondentów zamieszkuje jedynie cztery spośród dziesięciu, wyróżnionych dla celów badawczych, rejonów.

Ankiety wypełniło łącznie szesnaście osób spośród dwudziestu członków rady gminnej¹. Około ¾ respondentów to kobiety, blisko połowa mieści się w przedziale wieku 31-45 lat (1/3 w wieku 46-60 lat i 1/5 poniżej 30 lat), 2/3 to pracownicy administracji.

Celem dalszych rozważań jest nie tyle pokazanie stanu miasta postrzeganego oczyma radnych, ile raczej przeprowadzenie analizy porównawczej na tle opinii ogółu mieszkańców Szadku (w oparciu o wybrane elementy zawarte w ankiecie).

* Tadeusz Marszał jest profesorem Uniwersytetu Łódzkiego, kierownikiem Zakładu Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej UŁ oraz kierownikiem Ośrodka Badawczego Europejskiej Polityki Przestrzennej i Rozwoju Lokalnego.

** W artykule tym wykorzystano materiały zebrane i zestawione w pracy magisterskiej Beaty Bogolebskiej „Zagospodarowanie i walory środowiska Szadku w opinii mieszkańców” wykonanej w latach 1999-2001 na seminarium w Zakładzie Zagospodarowania Środowiska i Polityki Przestrzennej UŁ (promotor: prof. Tadeusz Marszał).

¹ ¹ Ankieta została przeprowadzona przez studentkę geografii w Uniwersytecie Łódzkim Beatę Bogolebską w II kwartale 2001 r.

Tabl.1 Ocena stanu zagospodarowania Szadku przez radnych na podstawie wybranych cech

Cecha	Ocena (%)					Brak zdania (%)	Razem (%)	Średnia ocena (a)
	bardzo dobra	dobra	dostateczna	zła	bardzo zła			
Łatwość dojazdu do miasta	12,5	62,5	18,75	-	-	6,25	100,0	3,93
Stan nawierzchni dróg	-	25,0	62,5	6,25	-	6,25	100,0	2,91
Oświetlenie ulic	6,25	81,25	6,25	-	-	6,25	100,0	4,0
Bezpieczeństwo	-	37,5	56,25	-	-	1,9	100,0	3,4
Zieleń	6,25	56,25	31,25	-	-	6,25	100,0	3,73
Stan budynków	-	25	62,5	-	-	12,5	100,0	3,3

(a) średnia ważona obliczona przy zastosowaniu następującej skali ocen: bardzo dobra (5), dobra (4), dostateczna (3), zła (2), bardzo zła (1).

Źródło: Opracowano na podstawie pracy B. Bogołębskiej (1999-2001).

Na podstawie danych zawartych w tabl. 1 można stwierdzić, że **radni nieco lepiej oceniają stan miasta, niż ogół jego mieszkańców**. W przypadku wszystkich analizowanych cech brak jest ocen bardzo złych i złych (z jednym wyjątkiem), przeważają natomiast oceny dobre i dostateczne. Tylko w przypadku dwóch elementów średnia ocena radnych pokrywa się z tą wystawioną przez ogół szadkowan. **Radni równie krytycznie jak pozostali mieszkańcy postrzegają stan ulic w mieście**, który to element infrastruktury miejskiej uzyskał najniższą średnią. Również podobną do wszystkich respondentów opinię mają radni na temat stanu bezpieczeństwa w mieście. Natomiast zasadnicza różnica zdań rysuje się w przypadku oświetlenia ulic, ocenionego przez radnych jako dobre, podczas gdy ponad połowa ogółu ankietowanych uważała, że oświetlenie w mieście jest zaledwie dostateczne, bądź nawet złe. Także nieco bardziej optymistycznie

zdanie mają władze samorządowe jeśli chodzi o dostępność komunikacyjną miasta (która w ocenach mieszkańców również wypadła nieźle), stan zieleni i zabudowy.

Radni (podobnie jak większość innych mieszkańców) wykazują skłonność do lepszej oceny stanu zabudowy poszczególnych rejonów miasta niż Szadku jako całości. Warto zauważyć, że **żaden z ankietowanych przedstawicieli władzy lokalnej** w żadnej z wyróżnionych ‘dzielnic’ miasta **nie uznał stanu budynków jako bardzo zły albo zły**. Najwyżej oceniona została zabudowa na Osinach, przy Szosie Uniejowskiej oraz w dzielnicy blokowej, co pokrywa się z odczuciami większości mieszkańców. Stosunkowo najgorszy (ale więcej niż dostateczny) zdaniem radnych jest stan zabudowy na Bobowni i w Rynku, co jest zbieżne z opiniami innych respondentów.

Zestaw najbardziej pożądanym zdaniem radnych działań mających na celu poprawę stanu zagospodarowania miasta nie odbiega zbytnio od odczuć ogółu mieszkańców. Jednomyślnie wskazują oni na konieczność poprawy stanu dróg w Szadku. Natomiast średnio co piąty przedstawiciel rady gminnej wskazuje na potrzebę utworzenia placu zabaw dla dzieci, usunięcia uciążliwego obiektu (m.in. ruin niedokończonego domu kultury), uruchomienia sklepu lub punktu usługowego (minimarket, sklep komputerowy), bądź budowy basenu. Inne sugestie to uruchomienie toalety publicznej w Rynku, nowej poczekalni PKS, rozbudowa sieci kanalizacyjnej – podobne postulaty zgłaszali także pozostali mieszkańcy (około 1/3-1/6 ankietowanych, zależnie od postulatu).

Opinia radnych na temat najbardziej charakterystycznych dla Szadku obiektów kultury materialnej potwierdza, iż w odczuciu społeczności lokalnej zdecydowanie najbardziej wartościowym elementem w przestrzeni miasta jest fara szadkowska. Pozostałe obiekty uzyskały już znacznie mniejszą liczbę wskazań, zaś to co wyróżniało radnych to uznanie wyższej rangi pompy w rynku.

W ocenie wagi inwestycji dokonanych w Szadku w ostatnim dziesięcioleciu opinia radnych pokrywa się z odczuciami mieszkańców – w obydwu grupach respondentów ponad połowa wskazała na oczyszczalnię ścieków. Jedyna różnica dotyczy ujęcia wody wyżej ocenionego przez przedstawicieli władzy, a także

centrali telefonicznej i uporządkowania rynku uznanych za przedsięwzięcia stosunkowo ważniejsze przez ogół mieszkańców.

Rynek jest odwiedzany przez wszystkich radnych codziennie lub prawie codziennie, przy czym najczęstsze powody bytności w tym miejscu są związane z pracą i zakupami, również duży jest odsetek odpowiedzi wskazujących centrum miasta jako miejsce spaceru (blisko 20%) . Tak więc statystyczny radny przemierza Rynek w drodze do pracy częściej niż inni mieszkańcy, natomiast raczej nie udaje się tam w celach towarzyskich, co deklarował co piąty szadkowianin.

Propozycje zmian w Ryнку zgłoszone przez przedstawicieli władzy także nie odbiegają zbytnio od tych sugerowanych przez mieszkańców, jednak ich hierarchia jest nieco inna. O ile blisko 60% szadkowian wskazuje na konieczność ograniczenia ruchu w Ryнку, to taką potrzebę widzi już tylko niecałe 40% radnych. Natomiast co drugi członek rady gminnej pragnie zwiększenia liczby ławek (taki dezyderat zgłaszał tylko co czwarty mieszkaniec miasta). Spośród innych propozycji pojawiały się sugestie dotyczące uruchomienia punktów usługowych, wspomnianej toalety publicznej, zagospodarowania wolnego placu w północnej pierzei rynku i zwiększenia liczby miejsc parkingowych. Z powyższych odpowiedzi na widać, że **znaczna część potrzeb mieszkańców w zakresie zmian w zagospodarowaniu Ryнку jest dostrzegana również przez radnych.**

Opinia radnych na temat dbałości władz o miasto wygląda dość zaskakująco - **jest ona bardzo zbliżona do tej wyrażonej w ankiecie przez ogół mieszkańców.** Połowa ankietowanych lokalnych samorządowców uważa, że działalność władz zasługuje na ocenę dostateczną, a nieco ponad 1/3, że na ocenę dobrą. Tak więc średnia ocena wystawiona przez samych radnych organom władzy jest tylko minimalnie wyższa niż ta wystawiona przez ogół obywateli miasta. Czyżby rada gminna w Szadku była tak obiektywna wobec swoich działań ? Czy być może określenie 'władza' użyte w pytaniu ankietowani odnosili tylko do zarządu miasta, pomijając w swojej ocenie najważniejszy organ samorządu gminnego. Analizując odpowiedzi radnych wydaje się, że większość z nich raczej jednak udzielała odpowiedzi z pozycji 'zwykłego' mieszkańca miasta.

Nie mniej interesujący jest zestaw odpowiedzi na pytanie o gotowość emigracji z Szadku - spośród 16 ankietowanych osób, trzy (tylko ? aż ?) wyrażały chęć wyjazdu. O ile w przypadku potencjalnych radnych-emigrantów brak jest pełniejszego uzasadnienia odpowiedzi (z jednym wyjątkiem), to osoby deklarujące chęć pozostania w Szadku nie unikały komentarza w tym względzie. Komentarz ten można sprowadzić do jednej myśli: Szadek jest cichym i spokojnym miasteczkiem z sympatycznymi mieszkańcami.

Analiza odpowiedzi radnych na ankietę uprawnia do wyciągnięcia przynajmniej dwóch podstawowych wniosków o charakterze ogólnym. Po pierwsze należy stwierdzić, że **zdecydowana większość radnych szadkowskich silnie identyfikuje się ze swoim miastem, jest dobrze obeznana z odczuciami i potrzebami jego mieszkańców. Po drugie, wydaje się że radni w Szadku nie mają pełnego realnego poczucia władzy jako członkowie podstawowego organu samorządu lokalnego** i nie za bardzo wierzą w możliwości kształtowania oblicza miasta, zarówno w wymiarze fizycznym (związanym z zagospodarowaniem przestrzeni lokalnej) jak i społecznym.